

Ügyszám: NAIH/59653/2021.

Dr. Gulyás Gergely részére

Miniszter

Miniszterelnökség

Tisztelt Miniszter Úr!

2021. június 30-án a Magyar Közlönyben kihirdetésre került a *civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről* szóló 350/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló 379/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet). Tekintettel arra, hogy a Rendelettel megállapított szabályok a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) feladat- és hatáskörét érintik, és a Rendelet tervezetét a jogszabály előkészítője véleményezésre nem küldte meg a NAIH részére, kérem, engedje meg, hogy a szabályozással kapcsolatos álláspontomról az alábbiakban tájékoztassam.

A Rendelettel megállapított szabályozás véleményem szerint az alábbiakban kifejtettek szerint **nincs összhangban** a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogra vonatkozó, **Magyarország Alaptörvényéből fakadó, valamint az Európai Unió jogában rögzített követelményekkel.**

A személyes adatok védelméhez fűződő jog az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt **alapvető jog**.

Az **Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése** alapján az „*alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*”

A Rendelettel megállapított, a *civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről* szóló 350/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Civilr.) 12/A. §-a a „**végső adományozó**” mint természetes személy személyes adatainak kötelező gyűjtését, valamint nyilvánosságra hozatalát írja elő a hatálya alá tartozó szervezetek számára.

Ezen előírás egyrészt a **személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozása**, amely korlátozásra alkotmányosan kizárólag az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített feltételek szerint kerülhet sor, másrészt az említett műveletek a *természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről* szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: **általános adatvédelmi rendelet**) 4. cikk 2. pontjában meghatározottak szerint „adatkezelésnek” minősülnek, így ezen uniós jogi aktus hatálya alá tartoznak.

A Civilr.-ben szabályozott alapjog-korlátozásra – az Alaptörvény szerint – a **kormányrendeleti jogforrás alkalmatlan eszköz**, alapjog – a korlátozás egyéb alkotmányossági feltételeinek teljesülése esetén – **kizárólag törvényben korlátozható**.

Az alapjog-korlátozás alkotmányosságának **további tartalmi feltételei** (a korlátozás **célja, annak szükségessége és arányossága**) a Civilr. 12/A. §-ának jelenleg hatályos rendelkezései alapján **nem állapíthatóak meg**, tekintettel arra, hogy azokkal kapcsolatban a szabályozás semmilyen szempontot nem rögzít.

A Civilr. 12/A. §-ának jelenlegi rendelkezései így nézetem szerint **parttalanul tág hatókörben korlátozzák a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogot**, ugyanis az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény hatálya alá tartozó

- a) **valamennyi civil szervezet vonatkozásában** – függetlenül annak tevékenysége jellegétől,
- b) **az azok számára támogatást, adományt** – függetlenül annak mértékétől – **nyújtó**,
- c) **valamennyi természetes személy** („végső adományozó”),
- d) **a jogszabályban pontosan nem meghatározott – személyes adatainak**

közzétételét írja elő.

Mindez **nem jelenti természetesen azt**, hogy a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jog **korlátozhatatlan alapjog**. A hatályos jogrendszer is tartalmaz - vélelmezhetően a Rendeletet megalapozóval analóg szabályozási cél elérése érdekében –, az ún. **pártalapítványok működését meghatározott összeg felett támogató személyek személyes adatainak kötelező közzétételét előíró szabályokat** [ld. a *pártok működését segítő tudományos, ismeretterjesztő, kutatási, oktatási tevékenységet végző alapítványokról* szóló 2003. évi XLVII. törvény 3. § (4) bekezdés].

Az említett alkotmányossági követelményekkel érdemét tekintve **azonos alapvető előírásokat tartalmaz az általános adatvédelmi rendelet**) 5. cikke is, azok teljesülése így nemcsak az Alaptörvénnyel, hanem az Európai Unió jogával való összhang megteremtéséhez is mellőzhetetlen.

Ha tehát a Rendelet mögött álló jogalkotói cél a pártalapítványokéhoz jellegét tekintve hasonló, **politikai tevékenységet folytató szervezetek által felhasznált források átláthatóságának fokozására irányul**, az említett **hatályos törvényi szabályozás** adott esetben **támponthozható** (szervezetek köre, adományokra vonatkozó legkisebb összeghatár) a szabályozás tartalmának az alkotmányossági és európai uniós követelményekkel összhangban lévő kialakításához.

